

ANNA CHRISTENSEN

En uønsket graviditet som 16-årig skulle vise sig at blive noget af det bedste og sværeste, der er sket for den nu 84-årige Anna Christensen. Den biologiske far ville ikke have noget med barnet eller Anna at gøre, men trods skam og modstand er båndet mellem mor og søn stærkt.

ANNAS UØNSKEDE ØNSKEBARN

Tekst og Foto af Simon Kvist Sandemand fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, 1. semester hold 2

16-årige Anna Christensen ligger midt i fødslen af sin søn Ole. Annas mor står ved siden af. I 1940'erne er det ikke velset, at man får børn uden for ægteskab. Det er dog heller ikke planlagt. Anna arbejder som pige i huset på en købmandsgård i Lyngså i Vendsyssel og har gjort det, siden hun var 14. Sveden pibler fra Annas pande, imens intervallerne mellem veerne bliver stadig kortere. Annas mor kigger på hende, men det er ikke medlidenhed, hendes øjne udstråler.

"Det gjorde måske ikke ondt, når du havde med mandfolk at gøre?" siger hun.

EN OPLEVELSE, DER VENDTE LIVET PÅ HOVEDET

På plejehjemmet i Aarhus sidder den nu 84-årige Anna. Det er tydeligt, at oplevelsen har sat præg på hendes liv. Øjnene bliver større, blikket mere insisterende og tonen mere fast, når snakken falder på hendes teenagegraviditet.

"At blive gravid som 16-årig ændrede mit liv. Manden ville ikke kendes ved mig eller barnet," siger Anna. Oplevelsen fik stor indflydelse på, hvordan Annas liv derefter skulle udfolde sig. Det var hårdt, men det at sætte et barn i verden gav også Anna umådeligt meget tilbage.

Hvad der først var et uønsket foster, blev til noget af det bedste, der skulle ske for Anna.

ET DILEMMA OM SKAM OG MODERLIG KÆRLIGHED

Dengang var der ikke graviditetstests, som man kender dem i dag, så blot få måneder før terminen går alvoren først op for Anna. Annas mor havde dog svært ved at affinde sig med sin datters skæbne. Moren havde selv fået et barn uden for ægteskab, men dette medførte hverken medlidenhed eller medfølelse over for datterens situation.

"Mor var helt hysterisk. Hun hundsede med mig. Hun var ikke sød," siger Anna, imens hun retter blikket ned mod bordet foran hende.

"Hun var ikke sød ved mig," gentager hun sagte for sig selv.

Graviditeten efterlod Anna i ambivalens. Som djævelen og englen, der sidder på hver sin skulder, sloges skammen over graviditeten med den moderlige, ubetingede kærlighed til barnet.

Den djævelske skam havde dog ikke en chance. Kærligheden triumferede; Anna fik sin Ole, og Ole fik sin mor. Tårerne presser sig på, når Anna tænker tilbage på dette. Flere omkring hende opfordrede nemlig til at bortadoptere, men det ville Anna ikke høre tale om. Ole var hendes, og det skulle ingen ændre på.

TRE DØDE BØRN VAR NOK

På trods af det kølige forhold mellem mor og datter var Annas far fast besluttet på, at Anna og Ole skulle hjem og bo. I årene forinden havde familien fra Mølholt i Vendsyssel mistet tre af deres syv børn til sygdommen tuberkulose.

I et gammelt fotoalbum bladrer Anna mellem de små sort-hvide fotografier, der sirligt er klistret på albummets sider. Minderne siver stille frem.

”Far ville have os fotograferet så tit som muligt, for han havde næsten ingen fået taget af mine døde søskende,” siger Anna. Derfor mener hun også, at det var særligt vigtigt for hendes far at få hende og hendes nyfødte søn hjem i trygge rammer. Der skulle værnes om familien, og Ole blev et slags surrogatbarn.

”En gang da mor var i byen, så sagde far: Anna, når du engang flytter, tager du så Ole med? Jeg sagde ja, og så græd han. Men Ole skulle jo ikke blive ude på landet ved mine gamle forældre,” siger Anna.

HAR ALDRIG FORTRUDT BESLUTNINGEN

Anna klarede sig som enlig mor, indtil Ole var seks. Som 22-årig mødte Anna sit livs kærlighed, Kai, og på trods af hendes barn tog Kai imod dem begge med åbne arme og åbent sind. Kai blev Oles ’far’ og blev samtidig klippestenen, Anna kunne læne sig op ad i den lille nordjyske familie.

Selvom det på mange måder var en svær oplevelse at føde som 16-årig i slutningen af 1940’erne, er stoltheden over Ole endnu sværere for Anna at skjule. Beslutningen om at beholde ham er heller ikke blevet fortrudt ét eneste sekund.

”Alle kunne lide lille Ole. Han var altid så glad, han smilte altid. Og ved du hvad? Han har givet mig den dejligste svigerdatter, man kunne ønske sig,” siger Anna stolt og smiler så stort, at hun næsten ikke er til at kende.

Foto Simon Kvist Sandemand